Autor Guste Santini
Srijeda, 09 Ožujak 2005 19:20

Retorika se ne mijenja. Račanova vlada prije i Sanaderova sada prikazuju emisiju obveznica na domaćem tržištu kao doprinos vlasti razvoju tržišta kapitala. Naprosto se stiče utisak kao da je emisija obveznica - na pet godina uz 6,75% godišnjih kamata - nešto jako jako dobro za daljnji razvoj hrvatske privrede.

Stvari su drugačije. I to ne nešto drugačije; stvari su dramatično drugačije. Prema stand by aranžmanu s MMF-om jasno je rečeno da će se zaustaviti zaduživanje države u inozemstvu i da će se deficiti pokrivati iz domaćih izvora štednje. Pri tom nitko ne govori da Hrvatska zapravo ima negativnu štednju što pokazuje deficit platne bilance. Pokrivanje deficita proračuna već je komentirano na ovim stranicama, međutim, ono što valja istaknuti jest činjenica da pojava države na domaćem financijskom tržištu ima za posljedicu istiskivanje sa tržišta ostalih sektora, u prvom redu privrede. Kamatna stopa na obveznice će odrediti nivo kamatnih stopa ukupno i, shodno tome, nije realno očekivati da će se kamatne stope u narednom razdoblju smanjivati.

Ova blokada – nemogućnost zaduživanja države u inozemstvu – je pojačana zabrinutošću MMF-a visinom inozemnog duga jer nam «partneri» eksplicitno ukazuju na velik udio inozemnog duga u bruto domaćem proizvodu i, stoga, mogućoj ranjivosti (čitaj: rizicima koji iz te činjenice proizlaze).

MMF smatra da treba smanjiti državno vlasništvo što drugim rječima znači da valja ubrzati rasprodaju nacionalnog srebra i tako pokriti deficit proračuna odnosno smanjiti dio inozemnog duga. Ovo se agrumentira, od strane MMF-a, preambicioznom procjenom poreznih prihoda u 2005. godini od strane minisatrstva financija i, što je važnije, neodrživosti proračuna za ovu godinu. Ovdje se apostrofiraju subvencije i transferi privredi, općenito, i državnim poduzećima, posebno.

Prema tome, MMF nam sugerira: gosppodo prodajte sve što je moguće prodati kako bi namirili debalanse prema inozemstvu i u proračunu. Pritom ne govore što će se dogoditi kada se jednom proda obiteljsko srebro.

Samo da podsjetim svi su aplaudirali zaduživanju u inozemstvu, tvrdom tečaju kune. Nitko se nije zabrinjavao zbog dramatičnog smanjivanja pokrivenosti uvoza izvozom. Danas smo tu gdje jesmo. Sutra će nam se jasno reći da se proračun mora smanjiti primjereno poreznom kapacitetu zemlje i da se u tom smislu dodatno smanje prava građana. To je zapravo sadržaj i finale ove priče.